

PROCEDURA ZOBOWIAZANIA DO LECZENIA ODWYKOWEGO GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE BEŁCHATÓW

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a przymus leczenia może być nałożony wyłącznie przez Sąd.

Sądem właściwym do rozpatrzenia spraw o przymusowe leczenie jest Sąd Rejonowy w Bełchatowie.

Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm).

Do Sądu złożyć wniosek mogą dwie instytucje:

- ➔ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie (w skrócie Komisja)
- ➔ Prokuratura

Złożenie wniosku o przymusowe leczenie bezpośrednio do Sądu - a nie za pośrednictwem Komisji lub Prokuratury – spowoduje, że Sąd odrzuci taki wniosek, jako pochodzący od osoby nieuprawnionej.

Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego jest jedną z wielu form motywowania osoby uzależnionej, by podjęła decyzję o poddaniu się terapii. Jest to niezwykle trudne zadanie ze względu na fakt, że osoby uzależnione budują świat, w którym funkcjonują, na mocnych fundamentach iluzji i zaprzeczeń. Wynika to z psychologicznych aspektów choroby alkoholowej. W miarę narastania problemu osoba nadużywająca alkoholu zaczyna izolować się od negatywnych sygnałów płynących z otoczenia oraz z własnego organizmu tak, aby bronić pozytywnego myślenia na swój temat. Dlatego też niezwykle ważna jest interwencja pochodząca z zewnątrz, by uświadomić osobie uzależnionej, że potrzebuje pomocy i powinna z niej skorzystać.

WNIOSKI MOŻNA POBRAĆ:

- ➔ W wersji papierowej: Urząd Gminy Bełchatów, ul. Kościuszki Nr 13, 97-400 Bełchatów, w „Punkcie Konsultacyjnym” pokój Nr 8A. W godzinach pracy urzędu tj. w godz. 7.30 – 15.30 oraz w każdy poniedziałek podczas dyżuru w „Punkcie Konsultacyjnym” w godz. 15.30 -16.30.
- ➔ W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bełchatowie, również budynek Urzędu Gminy Bełchatów, ul. Kościuszki Nr 13. W godzinach pracy GOPS tj. od godz. 7.30 – 15.30.

WNIOSKI MOŻNA ZŁOŻYĆ

- ➔ W Urzędzie Gminy Bełchatów, ul. Kościuszki Nr 13, 97-400 Bełchatów. W godzinach pracy urzędu.
- ➔ W „Punkcie Konsultacyjnym”budynek Urzędu Gminy Bełchatów, ul. Kościuszki Nr 13, 97-400 Bełchatów, pokój Nr 8 A. W godzinach pracy urzędu lub podczas dyżurów w „Punkcie Konsultacyjnym”.
- ➔ W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bełchatowie, również budynek Urzędu Gminy Bełchatów, ul. Kościuszki Nr 13.
- ➔ Wniosek o podjęcie działań wobec osoby uzależnionej można również przesłać na adres: Urząd Gminy Bełchatów, ul. Kościuszki Nr 13, 97-400 Bełchatów z dopiskiem: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie.

PRZEBIEG PROCEDURY W GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W BEŁCHATOWIE, WYGLĄDA NASTĘPUJĄCO:

Krok 1 – Zgłoszenie

Aby zgłosić osobę na przymusowe leczenie odwykowe należy wypełnić wniosek i złożyć go w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie, ul. Kościuszki Nr

13. Wniosek może złożyć członek rodziny, ale również osoba niespokrewniona, której los osoby pijącej nie jest obojętny.

Wniosek do Komisji może złożyć również każdy np. rodzina osoby mającej problem alkoholowy, sąsiedzi, zakład pracy, pedagog, policja, kurator, lekarz, pielęgniarka, pracownik socjalny itp.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, na przymusowe leczenie można skierować osoby, które w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych:

- ➔ powodują rozkład życia rodzinnego,
- ➔ powodują demoralizację nieletnich,
- ➔ uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

WSKAZÓWKI DLA WNIOSKODAWCÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O SKIEROWANIE NA LECZENIE ODWYKOWE OSÓB NADUŻYWAJĄCYCH ALKOHOŁU

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- ➔ Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
- ➔ Art. 25 przedmiotowej ustawy, na badanie, o którym mowa w art. 24, kieruje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych właściwa według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy, na jej wniosek lub z własnej inicjatywy.

Zadaniem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu. Podstawą do rozpoczęcia procedury jest dobrze uzasadniony wniosek. Uzasadnienie musi zawierać przesłanki wynikające z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, mówiące o destrukcyjnym zachowaniu w związku z nadużywaniem alkoholu. Ważne, by dokładnie opisać na czym to zachowanie polega, dobrze wskazać konkretne sytuacje związane z nadużywaniem alkoholu. Im lepiej uzasadniony wniosek, tym skutecznej i szybciej można przeprowadzić rozmowę motywującą do podjęcia leczenia bez zbierania dodatkowych informacji.

Jeżeli wskazujemy na rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylanie się od pracy

i utrzymywania rodziny, zakłócanie porządku publicznego – konieczne jest opisanie przykładów takich zachowań oraz określenie w czasie zdarzeń i od kiedy taka sytuacja trwa.

W uzasadnieniu należy podać z kim osoba nadużywająca alkoholu zamieszkuje, wskazując stopień pokrewieństwa.

- ➔ Jeżeli występuje przemoc – podać przykłady.
- ➔ Przemoc fizyczna, to np: popychanie, szarpanie, uderzanie, pobicia.
- ➔ Przemoc psychiczna, to np: groźby, zmuszanie do wycofania się z podjętych spraw, zastraszanie, pogardliwe uwagi, wyzwiska, upokarzanie, kontrolowanie rozmów telefonicznych, kontrolowanie wyjść z domu.
- ➔ Przemoc ekonomiczna, to np: zmuszanie do proszenia o pieniądze na życie, ukrywanie dochodów, zmuszanie do pracy zawodowej lub uniemożliwianie jej podjęcia.
- ➔ Przemoc seksualna, to np: naruszanie intymności.

Krok 2 – Rozmowa motywacyjna

Na rozmowę motywacyjną zapraszane są osoby które nadużywają alkoholu w sposób problematyczny. W uzasadnionych przypadkach, może być również zaproszona osoba wnioskująca. Zaproszenie osoby wnioskującej często pozwala na szersze spojrzenie na problem oraz zapoznanie się z sytuacją z różnych punktów widzenia.

Rozmowę taką przeprowadzają członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie, posiadający wiedzę i doświadczenie w tym zakresie. Po przeprowadzeniu rozmowy i zebraniu informacji, sporządzeniu protokołu osobie zgłoszonej na posiedzenie komisji, proponuje się dobrowolne udanie się do Poradni Leczenia Uzależnienia w Bełchatowie (Szpital Wojewódzki im. Jana Pawła II w Bełchatowie). W przypadku braku zgody osoby uzależnionej na wizytę w Poradni Leczenia Uzależnienia, osoba której wniosek dotyczy, kierowana jest na badanie przez biegłych, które ma na celu ustalenie stopnia uzależnienia od alkoholu bądź wykluczenia uzależnienia.

W przypadku, kiedy osoba przychodzi na posiedzenie komisji i przyznaje, że ma problem alkoholowy oraz, że chce podjąć leczenie, przedstawiana jest oferta Poradni i grup wsparcia, w celu wyboru najodpowiedniejszej formy pomocy.

Jeśli osoba, której dotyczy wniosek, nie zgłasza się trzykrotnie na wezwanie Gminnej Komisji, wówczas osobę tę kieruje się na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie

uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

Krok 3 – Badanie w przedmiocie uzależnienia

Badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przeprowadza zespół biegłych, złożony z lekarza psychiatry i psychologa. Biegli mają wgląd w zgromadzoną dokumentację i na podstawie akt sprawy oraz rozmowy z osobą, której sprawa dotyczy wydają pisemną opinię, która jest dowodem w sprawie w postępowaniu sądowym.

W przypadku gdy biegli nie stwierdzają uzależnienia od alkoholu, wówczas Gminna Komisja umarza postępowanie, gdyż brak jest podstaw do skierowania sprawy na drogę sądową.

Krok 4 – Skierowanie sprawy do Sądu

Wniosek o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego jest kierowany do Sądu w następujących przypadkach:

- opinia biegłych potwierdza uzależnienie od alkoholu a osoba nie wyraża chęci podjęcia dobrowolnego leczenia,
- osoba nie zgłosiła się na wezwanie do biegłych na badanie, a z informacji wynika, że nadużywa alkoholu.

Gminna Komisja nie posiada możliwości zmuszenia kogokolwiek do odbycia badania, natomiast uprawnienia takie przysługują Sądowi, który w takich przypadkach stosuje doprowadzenie przez Policję. Postępowanie przed Sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne, koszty sądowe ponosi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bełchatowie.

Sąd na podstawie zebranych materiałów może wydać następujące orzeczenie:

- oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
- nie stwierdza przesłanek w przedmiocie uzależnienia,
- orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, w oddziale szpitalnym).

Sąd orzeka o obowiązku leczenia odwykowego w formie postanowienia, od którego przysługuje apelacja. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić kuratora.